

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: **F.**, trvale bytom N., t.č. v Ústave pre výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove, zastúpeného JUDr. J. S., advokátom so sídlom v L., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu** so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2009, č.k. 26Sd/203/2008-28, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2009, č.k. 26Sd/203/2008-28, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. z 3. júna 2008 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku /ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“/ potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. z 3.6.2008, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku sa stotožnil so záverom odporkyne, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov /ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“/, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u navrhovateľa určená v rozsahu 25%.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal navrhovateľ odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že krajský súd pri rozhodovaní o jeho opravnom prostriedku vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, a taktiež z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ trval na tom, že jeho zdravotný stav nebol posúdený komplexne, a preto rozhodnutie odporkyne považoval za nesprávne, lebo vychádzalo z **nedostatočne zisteného skutkového stavu veci**. Zdôraznil, že posudkový lekár vychádzal pri hodnotení zdravotného stavu navrhovateľa zo starých odborných vyšetrení, ktoré boli vykonávané ešte pre účely trestného konania. Taktiež je možné pochybovať aj o odbornej erudícii lekárov, ktorí navrhovateľa vyšetrovali. Pri hodnotení zdravotného stavu navrhovateľa chýbala aj potrebná objektivita, a to vzhľadom na skutok, za ktorý bol odsúdený. Zdôraznil, že splnomocnený advokát sa dozvedel až priamo na pojednávaní, že **navrhovateľ bol posudzovaný bez jeho osobnej účasti, a to napriek tomu, že má advokáta, ktorý na tento úkon nebol prizvaný a ani o ňom nebol upovedomený**, čo považuje za poškodenie práv na poskytovanie právnej pomoci advokátom. Rovnako zo strany súdu **nebola zabezpečená osobná účasť navrhovateľa na súdnom konaní, čím boli poškodené jeho práva na osobnú účasť na pojednávaní a tým aj jeho práva na spravodlivý proces**. Na túto skutočnosť upozornil súd aj splnomocnený advokát, avšak zo strany súdu nebola akceptovaná. Uviedol tiež, že nakoľko je vo výkone trestu odňatia slobody, jeho advokát nemohol zabezpečiť jeho účasť na pojednávaní, a preto jediný, kto ju mohol zabezpečiť, bol konajúci súd. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že v prípade objektívneho a komplexného vyšetrenia jeho zdravotného stavu by odporkyňa musela dospieť k záveru, že mu vznikol nárok na invalidný dôchodok. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, prípadne, aby rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zmení a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací /§250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p./, preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. podmienený /okrem iného/ invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou /§ 71 ods.1 zákona/, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 /§ 71 ods. 5 zákona/.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú /§ 71 ods. 6, 7 zákona/.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je teda podstatnou otázkou vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Posudkoví lekári, ktorí vyhotovovali posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou (20.5.2008), ako aj po podaní opravného prostriedku (19.8.2008 a 3.9.2008), na základe odborných nálezov zhodne za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľa označili ľahký organický psychosyndróm s tým, že mieru jeho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa prílohy č. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. /kapitola VI., položka 1.a/ určili vo výške 25%.

Zo všeobecného posudkového hľadiska uvedeného v kapitole VI. vyplýva, že rozhodujúcim na určenie miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je rozsah a stupeň pretrvávajúcich neurologických symptómov s ohľadom na **neurologický nález** (dokázanými pyramídovými javmi zánikovými a iritačnými), psychické zmeny s prihliadnutím na premorbídnosť osobnosti. Z podkladov administratívneho spisu odporkyne bolo zistené, že neurologický nález pre účely konania zadovážený nebol.

Z posudkov posudkových lekárov vyplýva, že nepostupovali dôsledne v zmysle citovaných zákonných ustanovení, pretože pre vypracovanie ich záverov neboli zadovážené dostatočné podklady. Podkladom týchto posudkov bol totiž len nález zo psychiatrického vyšetrenia, a to z prepúšťacej správy z 15.5.2007, pričom navrhovateľ pre účely konania neurológom vyšetrený nebol.

Za tohto stavu vo veci odvolaciu súdu nezostávalo nič iné ako konštatovať, že v predmetnej veci nebol riadne zistený skutočný stav, pretože posudky vyhotovené pre účely konania nemožno považovať za presvedčivé a preskúmateľné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 220 a § 250q ods. 2 O.s.p. s poukazom na § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250ja ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporkyne postupovať v naznačenom smere a pre účely objektívneho posúdenia nároku navrhovateľa zadovážiť dostatočné podklady, a to predovšetkým aktualizované lekárske nálezy, vrátane neurologického, navrhovateľa následne posúdiť za jeho účasti, pričom o tomto úkone je potrebné upovedomiť aj jeho právneho zástupcu.

Po zadovážení dostatočných podkladov pre rozhodnutie bude povinnosťou odporkyne vo veci opätovne rozhodnúť s tým, že svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodní, aby bolo zrejmé, či a v akom rozsahu sa vysporiadala s námietkami navrhovateľa.

Súd prvého stupňa aj správny orgán sú viazané právnym názorom odvolacieho súdu, ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

Odvolací súd zároveň poukazuje na dôvodnosť námietky navrhovateľa, že pre účely súdneho konania nebol vôbec vypočutý, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Preto v prípade podania opravného prostriedku bude potrebné, aby súd zabezpečil vypočutie navrhovateľa ako účastníka konania, či už osobne alebo cestou dožiadaného súdu.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods.1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi, ktorý si náhradu trov v rámci konania neuplatnil, ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Ida H a n z e l o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková